

**BEJELŐLTELEK A FACEBOOKON – KÖZÖSSÉGEN KÍVÜLI KÖZÖSSÉGINEK
LENNI****I SENT YOU A FRIEND REQUEST ON FACEBOOK – THE OUTSIDER OF THE
COMMUNITY****Boda Márton Attila**

PhD hallgató

Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskola, Szent István Egyetem

E-mail: Boda.Marton.Attila.2@hallgato.szie.hu**Összefoglalás**

2014 decemberében a legnagyobb online közösségi oldalon, a Facebook-on végeztem kutatást, hogy egy közösség miként reagál egy ismeretlen személy bejelöléseire. Eleinte teljesen ismeretlen volt fiktív karakterem a Facebook-on bejelöltek számára, később pedig a közös ismerősök segítettek az ismerősi létszám növelésében. A bizalmat nagymértékben megalapozza, hogy milyen „referenciákkal” nyit felénk egy ismeretlen, hány közös ismerősünk bízott már meg benne. Kutatásom alapján a vizsgált csoportban úgy szereztem 1078 ismerőt, hogy közben 94,34%-ukkal semmilyen kommunikációt nem folytattam, és csak 3,34%-uk kérdezett rá, hogy honnét ismerik karakteremet. 3,49%-uk fel is köszöntötte az idegent vélt születésnapján, miközben a bejelöltek 79,12%-a elfogadta a bejelölést.

Abstract

In December 2014 I made a research on the biggest social media platform, Facebook. The aim of the research was how does people from a community respond to friend requests from a stranger. First my fictitious character was totally unknown to the people who I sent friend request, but later there were lot of common friends, which helped to improve the number of friends. The trust toward my character was mostly based on this factor. During the research I had managed to get 1078 “friends”. 94.34% of them accepted the friend request without any conversation. Only 3.34% of them asked “how do we know each other?”. 3.49% of them even said happy birthday to my character. 79.12% of the those who had received the friend request accepted it.

Keywords: Facebook, bizalom, közösségi média, ismerős szerzés**JEL besorolás:** D71, L82**Bevezetés**

A dolgozat írásakor a legfrissebb autentikus adatokat a Facebook 3. negyedéves pénzügyi jelentése szolgáltatta. Ez alapján elmondható, hogy szeptember hónapban átlagosan naponta 864 millió felhasználó volt aktív naponta, havi szinten ez a szám 1,35 milliárd fő. Előbbi 19%-os, utóbbi 14%-os növekedést jelent az előző évi hasonló adathoz viszonyítva.

Árbevétel szintjén ez 8615 millió dollár az év első 9 hónapjában, ami a tavalyi azonos adattal összehasonlítva 62,98%-os növekedést mutat. A nettó nyeresége a cégnek a 2014-es év első 9 hónapjában 2239 millió dollár, ami 129,17%-kal növekedett az egy évvel korábbi adathoz képest.

Összefoglalva a Facebook a világ legnagyobb közösségi oldala, hatalmas üzleti potenciállal. Ezt természetesen nem csak a Facebook számára potenciál. A lehetőségek kiaknázása egyfelől legális, másfelől illegális utak használatához vezet. Az illegális kategóriába tartozik az ASZF-fel ütköző nem valódi karakterekkel történő oldalhasználat. Különösen káros lehet ez, amikor veszélyes adatokat sikerül kicsalni a hamis profil használatával, ezért fontos foglalkozni a kérdéssel, hogy mennyire könnyű az emberek bizalmába férkőzni.

A hamis profilok becsült mennyiségét a Facebook számításaira alapozom, mely a United States Securities And Exchange Commission számára készül minden évben kötelező jelleggel.

Eszerint a duplikált felhasználók száma (akik a fő profiljuk mellett fenntartanak még egy másik profilt) a havi aktív felhasználói szám 4,3-7,9%-a között lehetett 2013-ban. Ezen kívül lehet olyan nem valós személyt megjelenítő, és így az üzletszabályzattal ellentétesen működő regisztrált felhasználó, aki - az ártatlanság vélelmével – tévedésből rossz kategóriába regisztrált (pl.: céget valós emberként regisztrált és nem cégként). Ez kb. 0,8-2,1% körül alakult a havi aktív felhasználók arányában 2013-ban. Valamint létrehozhatnak profilt kifejezetten illegális szándékkal is (pl.: spam-elés), aminek aránya 2013-ban átlagosan 0,4-1,2% volt. Összességében tehát a nem valós személyhez vagy valós személyhez, de nem egyetlenként kapcsolható karakterek aránya a havi aktív felhasználókhöz viszonyítva valahol 5,5% és 11,2% között valószínűsíthető (74,25 - 151,2 millió fő).

A Facebook állítása szerint ezen arányok az alacsonyabb tartományban mozognak a fejlett piacokon, mint például az Egyesült Államok vagy az Egyesült Királyság és magasabban a fejlődő piacokon, mint például Törökországban vagy Indiában.

Sokan a közösségi oldalakban a kapcsolatok kiüresedéséhez vezető eszközt látják. Segítségével felszínes ismerősi viszonyok alakulnak ki, amelyek csak az online szintéren működnek, az utcán már nem köszönnek egymásra a „barátok”. Meglepően nagy arányban tapasztalható, hogy a felhasználók ismeretlenekkel lépnek ismerősi viszonyba, és mindezt milyen könnyedén teszik. A felszínes kapcsolatok építését vizsgáltam kísérletemmel.

Anyag és módszertan

A kísérlet bemutatása

A kísérlet röviden az alábbi elemekből épült fel:

- 1) Regisztráltam egy fiktív karaktert a Facebook-on
- 2) Megszemélyesítettem a karaktert. Kerestem hozzá 2 szokványos képet: egyet profil fotónak és egyet háttérképnek. A profil fotónál az volt a cél, hogy – a karakter ismeretlenségét megőrizve – hátulról készüljön, ahogy az 1. képen látható.
- 3) Bejelöltem véletlenszerűen 10 embert a Facebook-on.
- 4) A visszajelölések után közös ismerősöket jelöltem be a Facebook ajánlórendszerét követve.
- 5) Válaszoltam a bejövő kérdésekre, majd összesítve dokumentáltam az eseményeket.

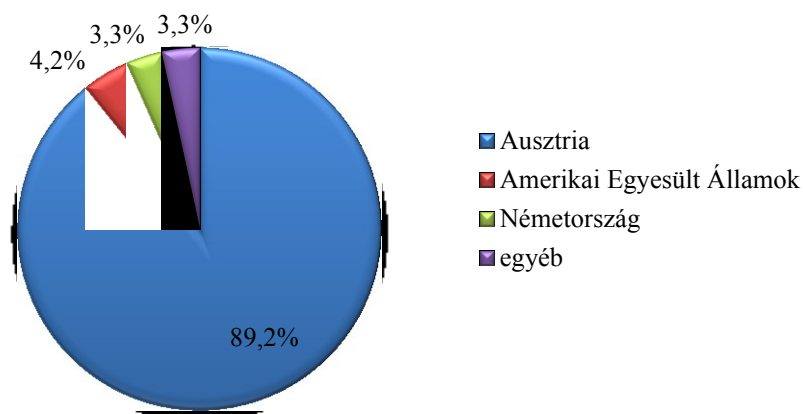
1. kép: A fiktív Facebook karakter saját Facebook oldala – ahogy mások látják
 Forrás: facebook.com

A minta bemutatása

Mekkora legyen a minta? Először is ezt a kérdést tettem fel magamnak, amikor kiderült, hogy az ismerősgyűjtés folyamata nem is olyan lassú, mint amilyenre számítani lehetett. Elsőként megnéztem, hogy mekkora az ismerősök számának felső korlátja, amely a Facebook szabályzata alapján 5000 fő – érdekes kérdés, hogy Dunbar (2010) szerint kb. 150 fővel tudjuk megfelelő színvonalon tartani a baráti kapcsolatot. A minél pontosabb mérhetőség kedvéért a lehető legnagyobb mintára törekedtem, ezért az 5000 „idegen ismerős” elérését tűztem ki célul. Később ezt a számot a kutatás további felhasználási lehetőségei miatt csökkentettem. Ezzel az volt a célom, hogy miután már egyáltalán nem kutatok új „ismerősök” után, tudom mérni azt is, hogy a mások által, a karakter irányába érkező ismerősként történő jelölésnek milyen kifizetése lesz. Így végül az ismerősök számát 1000 főben állapítottam meg.

Ezt a célt viszonylag hamar, alig 173 órán belül el is értem, sőt csak 1003 főnél vettem észre, hogy átléptem a tervezett határt.

Az ismerősök elemzését számos alkalmazás segíti, én a „Friends&ProfileStatisticsapp” programot vettem igénybe, valamint a Wolfram Alpha¹ Facebook karakter-elemző alkalmazását. Ezek segítettek megállapítani az ismerősök átlagéletkorát, területi elrendeződését, a nemek arányát, a családi állapotot, illetve még egy-két érdeklődési területre vonatkozó adatot is.

1. ábra: A fiktív karakter ismerősei által beállított lakóhely országok szerinti megoszlása
 Forrás: Wolfram Alpha

¹<http://www.wolframalpha.com>

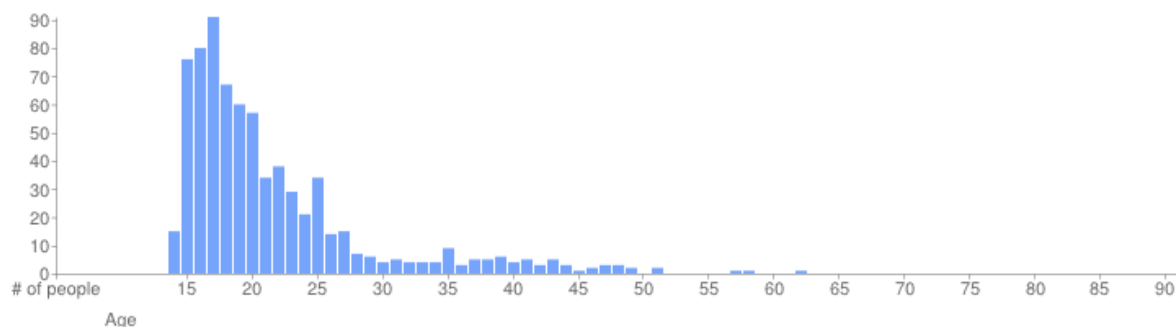
Miután bejelöltem 10 véletlenszerű személyt, és jöttek az első visszajelölések, még nem tudtam eldönteni, hogy görög vagy török csoportba sikerült bekerülni (az első 3 visszajelölő török, míg 1 görög névvel rendelkezik). Azonban hamarosan egyértelművé vált, hogy német nyelvterületről jönnek az „ismerősök”. Azt később sikerült megállapítani, hogy pontosan honnét: Ausztriából, többségükben Graz környékéről. (Az ismerősök 48,1%-a adta meg, hogy hol lakik.)

Az alábbi megállapítás akár nyelvtörőnek is beillene: A karakter legtöbb ismerőssel rendelkező ismerőse 335 közös ismerős ismerőse.

98,1%-uk adta meg nemét. Ahogy az várható volt, több férfi ismerőssel rendelkezik karakterem (64% férfi, 36% nő). Korosztályt tekintve fiatalok: átlagéletkoruk 20,6 év, életkor szerinti megoszlásukat mutatja a 2. ábra: jellemzően fiatalok, többségük 15 és 25 év közötti személy.

The age of your friends

Of all your Facebook friends 733 specified their full date of birth.
The average age of your friends is 20.6.

2. ábra: A fiktív karakter ismerőseinek kor szerinti megoszlása

Forrás: Friends&ProfileStatisticsApp

Eredmények

A fiktív karakter felismerése

Számos lehetőség van arra, hogy gépek vezérelte automatikus módszerekkel megállapítható legyen egy karakterről, hogy nem valódi. M. Fire és társai (2014) meghatároztak egy programot, amely használható a kapcsolat erősségének mérésére. Az általuk használt 7szempont:

- 1) családi kapcsolat: ha családban van a karakter, akkor megelőzi a szoftver, hogy hamis karakternek minősítse
- 2) egymással folytatott levelezés: minél több az egymás között lefolytatott beszélgetés, annál kisebb az esélye, hogy csalóval van dolgunk, hiszen a spamelők nem szoktak részt venni a szükségesnél több kommunikációban
- 3) közös barátok: minél több a kapcsolati hálóban együttesen lefedett terület, annál nagyobb az esélye, hogy valós karakterről van szó
- 4) közös csoportokban való jelenlét: mivel általában hasonló érdeklődésű emberek barátkoznak egymással, ezért gyakori, hogy azonos csoportoknak lesznek a tagjaik. A nagyobb egyezőség értelemszerűen itt is pozitívan hat a valós kapcsolat megítélésére.
- 5) Közös bejegyzések száma: az egymás üzenő falán bejegyzett üzenetek száma. Kahanda és Neville (2009) kutatása alapján ez hasznos eszköz az erős kapcsolatok kimutatásában.
- 6) Közös fotók: a közös képeken való szereplést alig tudják használni a hamis karakterek

- 7) Közös videók száma: a közös videókban való szereplés az egyik legkevésbé használatos elem a hamis karakterek által, így ez is fontos mérőeszköz lehet

Az 1. pont nagyon szűk kategória, azt feltételezhetően könnyen észben tudjuk tartani, ezen a ponton viszonylag nehezebb hamis karakterrel valaki bizalmába férkőzni.

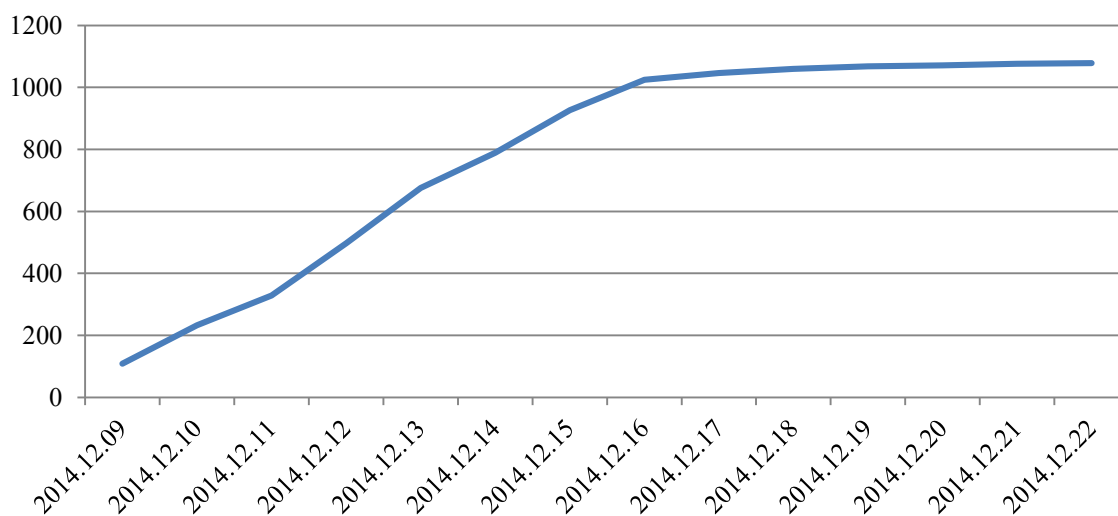
A 2., 5., 6. és 7. pontok vélhetően már egy kialakult barátság nyomán jönnek létre.

A 3. és 4. pontok fordulhatnak elő két ismeretlen között a legegyszerűbben, én ezek közül a 3. pontot alkalmaztam sikeresen.

Ezek közül elsősre, ha gyorsan szeretnénk dönteni, a közös barátok a legnyilvánvalóbb adat, amelyet azonnal látunk, hiszen ezt a Facebook is megjeleníti a bejelölő személyről, a név és profilkép melletti szinte egyetlen információként.

Az ismerős szerzés dinamikája

Kutatásomat 2014. december 9-én reggel kezdtem el, 10 véletlenszerűen bejelölt személlyel. Miután lett néhány ismerőse a karakternek, elkezdtem bejelölni a közös ismerősöket. A Facebook egy idő után lekorlátoz, így ez némileg gátat szabott a korlátlan növekedésnek, időnként több órára szünetet kellett tartani. Ennek ellenére is elég dinamikus volt a növekedés, az első nap végére már 100 fölötti lett karakter ismerőseinek a száma. Ez után is hasonló dinamikával növekedtek, december 16-ára már 1000 fölé került az ismerősök száma. Ezt követően már nem jelöltem be új embereket, csak visszajelöltem, aki bejelölte a karaktert.

3. ábra: A fiktív karakterem ismerőseinek számának gyarapodása 2014. december 9. és 22. között

Forrás: saját mérés; Facebook

Miben bíznak fiktív karakterem ismerősei? A számokban? Ha van elegendő közös ismerős, az már megtöri a bizalmatlanság légkörét? Úgy tűnik igen. Boshmaf és szerzőtársai (2011) arra jutottak tanulmányukban, hogy általában véve az emberek 80%-a elfogadja az ismeretlen személytől érkező bejelölést, hogy ha van legalább 12 közös ismerősük. Ez természetesen számos biztonsági kérdést felvet, amellyel azonban most nem foglalkozok.

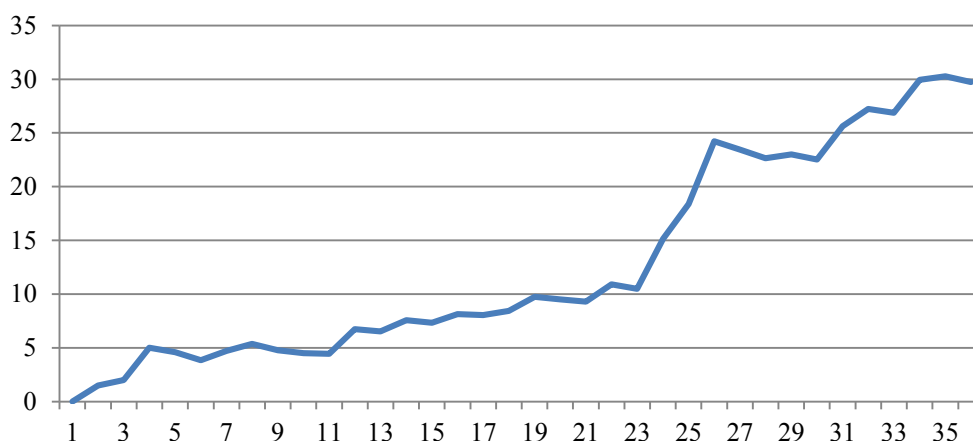
Amerikai kutatók (M. Knowles et al., 2014) kérdőíves felméréssel arra jutottak, hogy a kutatásukban résztvevő 13 és 21 közötti fiatalok (jelentős az átfedés a mintámmal) 49%-a elfogadja az ismeretlenektől érkező bejelölést a Facebookon.

Serena Leow egyetemi hallgató még magasabb számokat hozott ki erre a kérdésre kutatásában 2009-ben. Bár ez a kísérlet is eltért némiképp az enyémtől, ugyanis a kutatásban részt vevők tudtak arról, hogy kísérletben vesznek részt, másfelől pedig üzenetet is kaptak a bejelölőtől. Akik nem válaszüzenettel reagáltak (4,3%), 70%-ban elfogadták, 30%-ban visszautasították a bejelölést.

Az én esetemben csak 270 jelölésre nem érkezett válasz a kutatás végéig (2014. december 22.). Ami azt jelenti, hogy a bejelölt személyek 79,12%-a elfogadta az ismerősi jelölést. A kutatás közben csak egyszer jegyeztem fel ezt az arányt. December 14-ig 362 bejelölt személy nem fogadta el a kérelmet, 761 elfogadta, ami azt jelenti, hogy 67,75%-uk igazolt vissza. Az arány növekedése a közös ismerősök számának köszönhető.

A kétkedők kisebbségben vannak

Összesen 36 kérdést kapott a karakter arra vonatkozólag, hogy honnét ismerik. Az 4. ábra azt mutatja meg, hogy az adott kérdésszámnál addig a pillanatig átlagosan hány új ismerősönként jött erre vonatkozóan kérdés. Az elején, amíg kevés közös ismerőssel rendelkezett, gyakorlatilag minden ötödik ember rákérdezt. Az első 24 kérdésfeltevés folyamán többé-kevésbé folyamatosan emelkedett a két kérdés között megszerzett ismerősök száma 10 föig, míg a 24. kérdés után (ez 363 ismerőst jelentett), már olyan sok volt a közös ismerős, hogy pusztán ennek a ténye is elegendő meggyőző erő volt egyre több ember számára, hiszen 100 főből már csak 4 kérdezt rá, hogy honnét ismerik egymást. Mire elértem az eredmények kiértékelésekor az 1078 főt, addigra 36 kérdést érkezett a karakter kilétére, ami annyit jelent, hogy az ismerősök 96,7%-a rá sem kérdezt a visszajelölés során, hogy honnét ismeri.

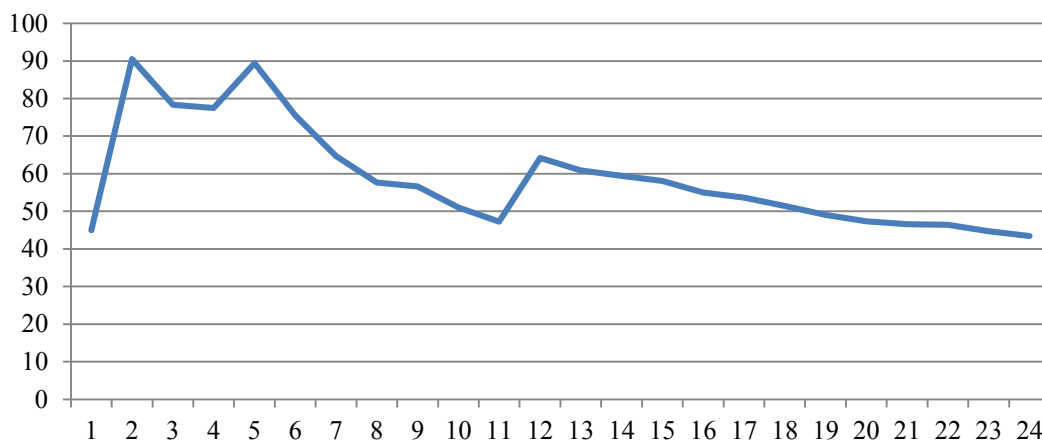
4. ábra: Fiktív karakterem ismerősszerzési tevékenysége nyomán átlagosan hány új ismerősönként kérdeznek rá az ismertségre a bejelölt személyek?

Forrás: saját mérés; Facebook

A korábban idézett Leow is hasonló eredményre jutott, esetében a kutatásában 4,3% volt az automatikusan visszajelölő vagy jelölést figyelmen kívül hagyás helyett az üzenetet írók aránya.

A 36 imént bemutatott kérdésen kívül 24 esetben nem kérdezték, hogy honnét ismerik karaktert, azonban ismerkedni próbáltak vele. Míg az előző esetben nem volt számottevő különbség a

nemek arányában a kérdezők tekintetében, addig az ismerkedők ellenkező neműek voltak, többük képküldésre buzdította, a bejelölést egyértelműen valamilyen közeledésként felfogva. Ezen beérkező levelek pont ellentétes pályát futottak be az ismertségre való kérdezésekkel szemben: itt minél több ismerőst szereztem, annál több ismerkedő levél érkezett.

5. ábra: Az ismerkedésre irányuló beérkező üzenetek átlagosan hány új ismerősönként érkeznek a karakter postaládájába?

Forrás: saját mérés; Facebook

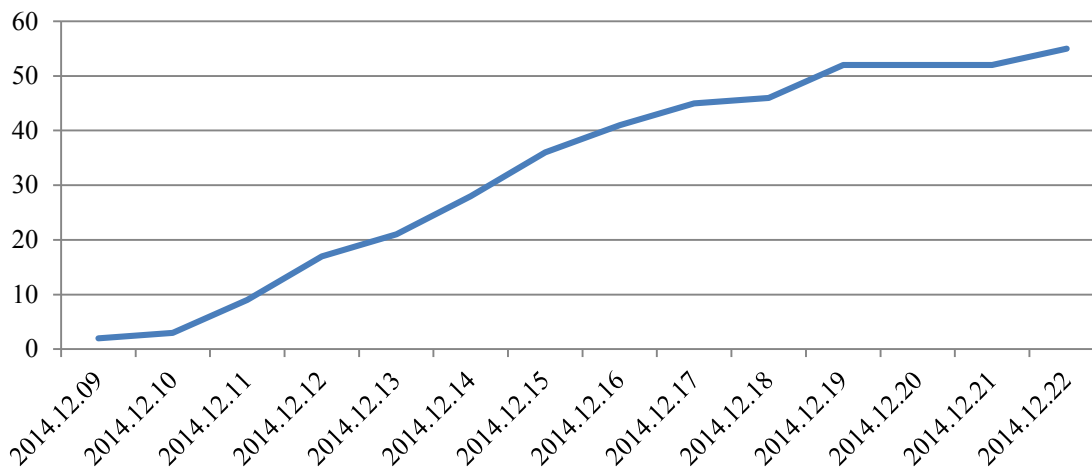
Kezdetben viszonylag ritkán jött ilyen levél, az első 500 ismerősnél ez összesen 9 személy levelét jelentette. Utána azonban némileg sűrűbben érkeztek az ilyen irányú megkeresések, és mire elértem a kutatás záró időpontját, addigra átlagosan 43-44 ismerősönként kapott a karakter egy ismerkedő témájú levelet. Megállapíthatjuk tehát, hogy ha valaki sok ismerőssel rendelkezik, arról hamarabb feltételezik az ismeretlenként bejelölt személyek, hogy ismerkedésre szeretné használni a közösségi oldalt, nem elsősorban az életben is ismert barátaival történő kapcsolattartásra, amelyet a Facebook szabályzatának betartása jelentene.

Mások is az ismerőseink szeretnének lenni

Az első nap után, 100 ismerős feletti létszámnál vette kezdetét az a folyamat, amikor már nem csak a bejelölésre reagáltak az emberek, de kifejezetten a valóságban nem létező karakteremet mások kezdték el ismerősnek jelölni. Az első ötszáz főig ez 17 másoktól érkező bejelölést jelentett.

Karakteremnek nem csak amiatt növekedett az ismerőseinek tábora, mert szorgosan jelöltem be az embereket, hanem azért is, mert mások bejelölték a karakteremet. Ugyan nem ez jelentette a növekedés motorját, de összességében 5% feletti (5,10%) volt az így megszerzett ismerősök aránya a teljes ismerősi létszámhoz viszonyítva. A növekedést bemutató grafikon (6. ábra) alakja nagyban hasonlít az ismerős növekedést bemutató grafikonhoz, ami annak lehet a következménye, hogy minél több ismerőssel rendelkezett, annál több idegen képernyőjén jelent meg karakter ajánlott ismerősként.

6. ábra: A karaktert ismerősként bejelölők számának alakulása a kutatás során (2014.12.09-22.)

Forrás: saját mérés; Facebook

Míg a visszajelölők 3,34%-ról elmondható volt, hogy kérdést intéztek hozzá, esetükben 100%-ban kijelenthető, hogy nem ismerték, annak fiktív volta miatt, és bár a matematikai esélye megvan, hogy összekeverték egy hasonló nevű a való életben ismert ismerősükkel, én ennek nem láttam valós, komoly mértékben számolandó esélyét. A mások által történő bejelölések valós indítékait később taglalom, amikor bemutatom, hogy a következő hónapokban hogyan alakult az ismerősök számának alakulása, amikor már nem jelöltem be senkit, csakis az érkező jelölésekre reagáltam megerősítéssel.

Mennyire őszinték a születési kívánságok?

Miután elértem egy előre kitűzött, kellően nagy mintát (1000 fő), a karakternek átállítottam a születésnapját az eredetileg megadott júniusiról december 18-ára, mert kíváncsi voltam, mennyire fogadja be a közösség az új tagot, vajon hányan kívánnak majd ismeretlen ismerősnek boldog születésnapot? Úgy találtam ismerőseinkre, hogy a Facebook ajánlotta őket. Vajon most, hogy a Facebook ajánlja majd nekik, hogy köszöntsék fel (beépített Facebook szolgáltatás), vajon hányan találnak vissza hozzá?

A dátumállítást december 16-án délután végeztem el, így azokra is számítani lehetett, hogy felköszöntik, akik tévedésből már 1 nappal korábban megteszik ezt a Facebook előzetes figyelmeztetésének köszönhetően.

A jókívánságok alapvetően két formában érkeztek, egyfelől privát üzenetben, másfelől nyilvánosan, az üzenő falon keresztül. Privát üzenetben a nap folyamán 3 levél érkezett, üzenő falon 34 köszöntés (ebből 1 másnap reggel), ami azt jelenti, hogy az adott időben meglévő ismerősök 3,49%-a köszöntötte fel a karaktert.

Talán félelmetesnek hat, hogy egy vadidegent nem csak a bizalmunkba fogadunk, de még a születésnapján is felköszöntjük, amit kizárólag amiatt tudunk, hogy egy program a részünkre bocsájtotta az információt. Érdekes azonban összevetni az adatokat más karakterekkel is. Ezek egyfelől a kitalált karakterem ismerősi köréből kerültek ki: ketten szintén ezen a napon ünnepelték a születésnapjukat, és az ismerősi kör is nagy átfedést mutat, ezért demográfiailag jó kontroll csoportként funkcionálnak.

A másik lehetőség, az összehasonlíthatóság szempontjából nehezebben összehasonlítható több szempont mentén is, azonban arról biztosabb ismeretekkel rendelkezem a kapcsolatok valóságát illetően, ugyanis én is ezen a napon születtem, és az ismerőseim közül biztosan ismerem is mindegyiket.

A 2 ilyen ismerős ez irányú statisztikái (kizárólag üzenő-fali statisztikákról rendelkezem információval, privát levelekről értelemszerűen nem):

- 80 ismerős, ebből 35 közös: 9 köszöntést kapott (11,25%)
- 302 ismerős, ebből 69 közös: 21 köszöntést kapott (6,95%)

Az én adataim:

- 425 ismerős, 41 köszöntés üzenő falon (9,65%), 6 privát üzenetben (1,41%)

Ezek a statisztikák alapján valahol 7 és 11% között kellett volna szóródnia az eredménynek, ehhez képest csak (!) 3,5% lett, ami azt jelenti, hogy nem fogadta el még a közössége teljes jogú tagjaként. Egy olyan közösség, amelynek egyetlen tagja sem ismerheti a karaktert a való életben, hiszen nem létezik.

Következtetések

Kutatásom alapján a vizsgált csoportban úgy szereztem 1078 ismerőst, hogy közben 94,34%-ukkal semmilyen kommunikációt nem folytattam, és csak 3,34%-uk kérdezett rá, hogy honnét ismeri karakteremet, hiszen a közös ismerősök száma már elegendő biztosítékot jelentett számukra, hogy valahonnan ismerhetik a karaktert. A legfontosabb következtetése a dolgozatnak, hogy a közös ismerősök jelentősen befolyásolták a barátnak jelölt személyek bejelölésre hozott döntését, amit bizonyít, hogy összességében a bejelöltek 79,12%-a elfogadta a bejelölést. Az ismerősök 3,49%-a fel is köszöntötte az idegent vélt születésnapján, amely vagy a felszínességét jelöli a kialakított kapcsolatoknak, vagy azt, hogy létező emberként elfogadott lett a karakter a felköszöntő részére ismerősei között. Mindkettő válasz aggodalomra adhat okot.

Összességében ezek a statisztikai adatok nem csak a vizsgált kör túlzott mértékű bizalmára mutatnak rá, de arra is, hogy mennyire felületesen és automatikusan használják néhányan a kommunikációs funkciókat, úgy mint a születésnap emlékeztetőt.

Javaslatok

Érdemes felhívni a fiatalok figyelmét, hogy mennyire könnyen lépnek kapcsolatba idegenekkel, és ennek jelentős biztonsági kockázatai vannak. Különösen arra a tényre fontos rámutatni, hogy a nagyszámú közös ismerős még nem jelenti azt, hogy ténylegesen ismerni is kellene az adott személyt. A dolgozat írójaként jóhiszeműen, kutatási céllal jelöltem be az ismeretlen személyeket, ugyanakkor számos más céllal is történhet a jelölés, akár későbbi bűncselekmények megalapozása okán is.

A kutatás rámutatott, hogy a vizsgált személyek mennyire gyenge szinten kezelik a biztonsági kérdéseket, amit azért fontos tudni, mert harmadik személyek részére is eljuthatnak olyan információk ennek következtében, amelyet csak ismerőseink részére szerettünk volna megosztani. Ezért indokolt lehet a közösségi oldalakon elérhető biztonsági beállítások magasabb szintű igénybevétele a felhasználók által.

A kutatás fiatalok körében készült és a női nemet képviselte a karakter, ezért indokolt a későbbiekben kiterjeszteni szélesebb körre is. A továbbiakban célszerű elvégezni a kutatást férfi karakterrel is, valamint érdekes lehet a különböző országok szerinti, illetve korcsoportok szerinti hatások vizsgálata egy új, összehasonlító kutatás során.

A felmérést objektív szempontok mentén el lehet végezni, könnyű más mintán is lefolytatni a mérést, így ez a kutatás jó alapot adhat a következő kutatások szekunder forrásaként is, akár területi, korcsoportok közötti, vagy nemek szerinti összehasonlító vizsgálatot végzünk, akár időbeli változást próbálunk mérni.

Melléklet

Hogyan válaszoltam a ránk író személyeknek?

Ha valaki megkérdezte, hogy honnét ismerjük egymást, angolul az alábbi választam:
„Szia! Nem ismerjük egymást. Egy kutatást végzek arról, hogy hány ismeretlen ember fogadja el a bejelölésemet. Az állás jelenleg[x]elfogadta, [y]rákérdezett, hogy honnét ismerjük egymást. (te vagy a [y].)”

Az [x] és [y] helyén természetesen az éppen aktuális számokról adtam tájékoztatást.

Irodalomjegyzék

1. R. Dunbar: How Many Friends Does One Person Need? Dunbar's Number and Other Evolutionary Quirks, Harvard University Press, ISBN 9780674057166, November, 2010
<http://dx.doi.org/10.1525/abt.2011.73.7.11>
2. Y. Boshmaf –I. Muslukhov – K. Beznosov – M. Ripeanu: The social bot network: when bots socialize for fame and money. In Proceedings of the 27th Annual Computer Security Applications Conference, pp 93-102. ACM, 2011
<http://dx.doi.org/10.1145/2076732.2076746>
3. M. Fire – D. Kagan– A. Elyashar – Y. Elovici: Friend or Foe? Fake Profile Identification in Online Social Networks, Telekom Innovation Systems Engineering, Ben Gurion University, 2014
4. I. Kahanda – J. Neville: Using transactional information to predict link strength in online social networks. In Proceedings of the Third International Conference on Weblogs and Social Media (ICWSM), 2009
5. S. Leow: You don't know me but I can be your friend? Accepting strangers as friends in Facebook, University of North Texas, 2009 online elérhetőség:
http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc12152/m2/1/high_res_d/thesis.pdf
6. M. Knowles – S. Hirschfeld Lee – M. O'Riordan – R. Lazebnik: Risk of Social Media for Teens in an Urban Setting, Global Pediatric Health, January-December 2014: 1-4, SAGE, online elérhetőség:
<http://gph.sagepub.com/content/1/2333794X14561656.full.pdf+html>
7. Facebook, Inc. (NASDAQ: FB): Facebook Reports Third Quarter 2014 Results, Menlo Park, California, Oct. 28. 2014
8. United States Securities And Exchange Commission (Washington, D.C. 20549), Form 10-Q, Quarterly Report Pursuant to Section 13 or15(d) of the Securities Exchange Act of 1934 for the quarterly period ended June 30, 2014 Facebook, Inc., online elérhetőség:
<http://investor.fb.com/secfiling.cfm?filingID=1326801-14-32>